

התפתחויות ומגמות ביצוא הישראלי

סיכום מוקדם לשנת 2018

נכתב על ידי היחידה הכלכלית, מכון היצוא הישראלי

דצמבר 2018

ISRAEL EXPORT INSTITUTE

התפתחויות ומגמות ביצוא הישראלי

סיכום 2018 ביצוא | ממצאים מוקדמים

סיכום שנת 2018 ביצוא | עיקרי ממצאי הדו"ח

עלייה של כ-8% ביצוא הסחורות והשירותים בשנת 2018; הסתכם בלמעלה מ-110 מיליארד דולר:

- בהמשך למגמה שנרשמה ב-2017, גם השנה עיקר העלייה ביצוא נרשמה בזכות הצמיחה המואצת ביצוא שירותי ההיי-טק.
- יצוא הסחורות גדל זו השנה השנייה ברציפות והציג עלייה קלה, לאחר ירידה בשנים קודמות.
- כפי שצפינו בסיכום המוקדם לשנת 2017 – ב-2018 נרשמה התאוששות משמעותית ביצוא הרכיבים האלקטרוניים, אשר השפיע לחיוב על היצוא לאסיה, שרשם בהתאם גם הוא התאוששות ניכרת לעומת 2017.
- עליה גורפת ברוב ענפי היצוא העיקריים: עיקר הגידול ביצוא הסחורות נרשם בענפי הרכיבים האלקטרוניים והכימיקלים. ירידה חדה ביצוא התרופות וכלי הטיס.
- ביצוא לאסיה נרשם גידול חד תוך עליות גורפות לרוב יעדי היצוא העיקריים; יציבות ביצוא לאיחוד האירופי, ירידה קלה ביצוא לארה"ב.

מכון היצוא

היצוא הישראלי ממשיך לצמוח בקצב מואץ. לאחר שבשנת 2017 גדל בשיעור דולרי של כ-8% והסתכם בכ-103 מיליארד דולר, צפוי היצוא על פי ההערכות להמשיך בקצב הגידול המהיר ולהציג גידול דולרי של כ-8% נוספים, להיקף כולל של למעלה מ-110 מיליארד דולר. מדובר בשיעור גידול הגבוה משמעותית משיעור הגידול בסחר העולמי, אשר צפוי בשנת 2018 לעמוד על שיעור של כ-14.2%.

על פי ממצאי הניתוח עולה כי בהתאם למגמה בשנים האחרונות, נמשכה הצמיחה המואצת ביצוא **סקטור השירותים** - אשר גדל בשיעור דולרי של כ-12% להיקף שיא של יותר מ-50 מיליארד דולר. עלייה זו נבעה בעיקר מהמשך הצמיחה המואצת של **שירותי ההיי-טק**, שהיוו גורם משמעותי בגידול בהיקפי היצוא השנה. גם **סקטור הסחורות** תרם למגמה החיובית ביצוא הכולל עם גידול של כ-3% בהיקפים, אשר הביאו אותו להיקף כולל של כ-60 מיליארד דולר השנה. עיקר העלייה נבעה מגידול שנרשם ביצוא הרכיבים האלקטרוניים והכימיקלים.

ביצוא הסחורות לאזורי הסחר נרשמה השנה התאוששות מרשימה ביצוא **לאסיה**, זאת בהשפעת ענף הרכיבים. סך היצוא ליבשת צפוי לגדול בשיעור של כ-20% בשנת 2018 להיקף של כ-10 מיליארד דולר. היצוא **לאיחוד האירופי** צפוי לשמור על יציבות ברמה של כ-16 מיליארד דולר יצוא, לאחר גידול של כ-20% שרשם אשתקד. היצוא **לארה"ב** צפוי לרשום ירידה קלה ולהסתכם בכ-11 מיליארד דולר.

יצוא הסחורות | ניתוח ע"פ ענפי יצוא (ללא יצוא לרש"פ והתאמות סחר)

➤ **יצוא הסחורות (ללא התאמות ויצוא לרש"פ)** הסתכם השנה בכ-54.5 מיליארד דולר, עלייה דולרית של כ-3% לעומת שנת 2017.

➤ **יצוא הסחורות ללא יהלומים** הסתכם בכ-47.5 מיליארד דולר, עלייה של כ-3% לעומת השנה שעברה.

¹ תחזית קרן המטבע הבינ"ל - World Economic Outlook, October 2018

מכון היצוא

- **הייצוא התעשייתי**, המהווה כ-86% מסך יצוא הסחורות, עלה בכ-3% בהשוואה ל-2017 להיקף של כ-46.5 מיליארד דולר.
- **יצוא היהלומים** בשנת 2018 הסתכם בכ-7 מיליארד דולר, ללא שינוי משמעותי לעומת היקפו אשתקד (כ-12% מסך יצוא הסחורות).
- **היצוא החקלאי** ירד בשיעור של כ-7% להיקף של כ-1.1 מיליארד דולר, (כ-2% מסך יצוא הסחורות).

בניתוח מגמות היצוא על פי ענפים בסקטור הסחורות, ניכרת השפעתם המשמעותית של ענפי התרופות, הרכיבים האלקטרוניים, הכימיקלים וכלי הטיס ('ענפי היצוא הדומיננטיים') על היצוא, אשר התאפיינו השנה בתנודתיות גבוהה.

כך למשל היצוא בענף **התרופות** שבסיכום 2017 עלה בשיעור של כ-9% (להיקף שיא של כ-7.5 מיליארד דולר), ירד השנה בשיעור חד של כ-20% (לכ-6 מיליארד דולר). יצוא **הרכיבים האלקטרוניים**, שרשם ב-2017 ירידה חדה של כ-19% (בעיקר בגלל שדרוג קו היצור במפעלי אינטל), עלה השנה בשיעור חד של כ-20% בהשוואה להיקפו בתקופה המקבילה אשתקד, להיקף של כ-4 מיליארד דולר². יצוא **הכימיקלים** שעלה ב-2017 בשיעור של כ-13%, רשם בסיכום שנת 2018 גידול מרשים של כ-15% להיקף של כ-9 מיליארד דולר. יצוא **כלי טיס**, ענף ריכוזי ודומיננטי הנתון לתנודתיות רבה מתקופה לתקופה עקב אופי העסקאות והחוזים הנחתמים בענף, ירד בשיעור חד של כ-30% להיקף של כ-2.2 מיליארד דולר, זאת לאחר שבשנת 2017 רשם גידול חד של כ-18% (להיקף שיא של כ-3.2 מיליארד דולר).

סך היצוא של הענפים הדומיננטיים הללו, המאופיינים כאמור בריכוזיות ותנודתיות רבה, ירד בשיעור מצרפי של כ-3% בהשוואה לשנה שעברה להיקף כולל של כ-21 מיליארד דולר – 44% בלבד מסך היצוא (לעומת 47% ב-2017³).

² בהקשר ליצוא הרכיבים חשוב לציין כי בהתאם לאופי פעילות היצור בענף, לעיתים ערך היצוא הנאמד בחישוב נתוני סחר חוץ שונה מערך תקבולי היצוא הנזקפים בסוף בחשבון השוטף במאזן התשלומים – בהתאם לכך, השנה היקף יצוא הרכיבים ע"פ נתוני סחר חוץ עשוי להיות גבוה באופן משמעותי מערך היצוא שירשם במאזן התשלומים.
³ סחורות, ללא יהלומים.

מכון היצוא

היצוא ביתר ענפי התעשייה התאפיין במגמה חיובית מובהקת ועלייה גורפת ברוב ענפי היצוא

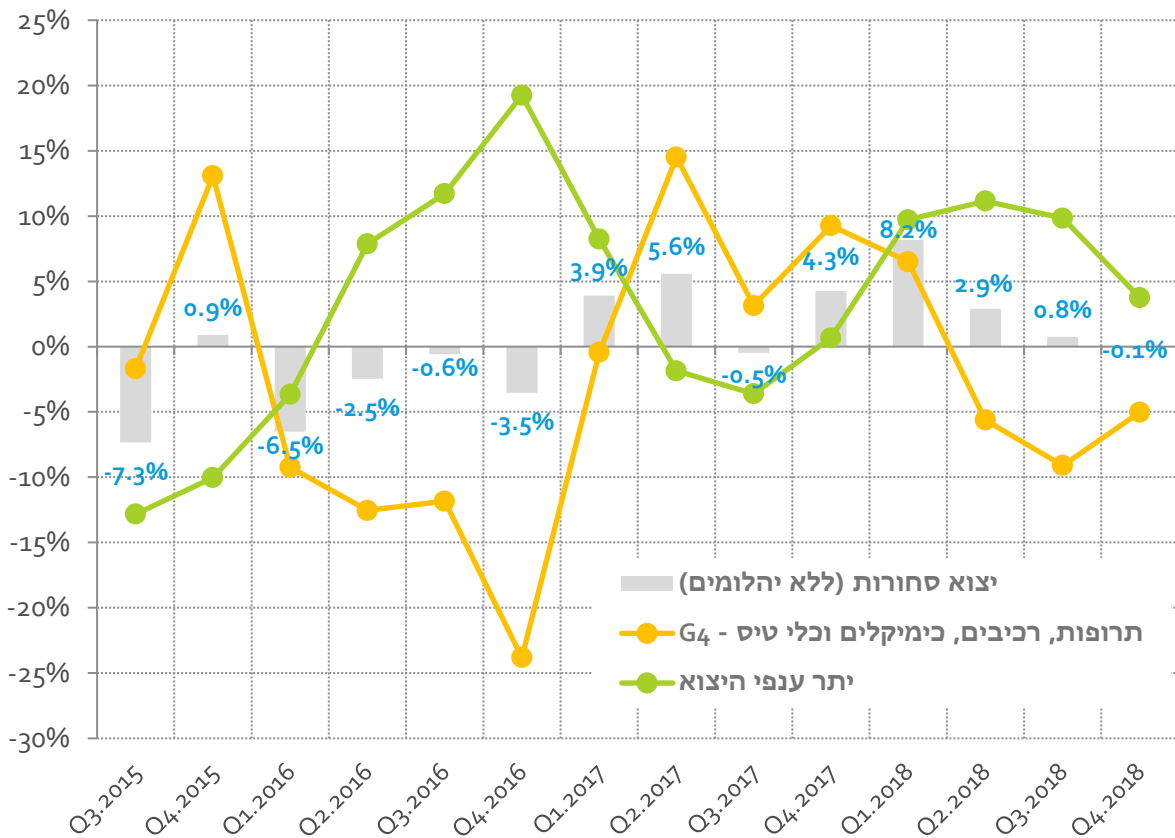
העיקריים. היצוא המצרפי בענפים אלו – המהווים כ-56% מסך היצוא – גדל בסיכום שנת 2018

בשיעור של כ-8% להיקף כולל של כ-26.5 מיליארד דולר.

מבין ענפי התעשייה העיקריים עלה יצוא **מכונות וציוד** (כולל בין השאר יצוא מכונות בתחום הדפוס, הרובוטיקה, ההשקיה והמזון), בשיעור של כ-4% בהשוואה ל-2017 והסתכם בכ-6 מיליארד דולר, יצוא ציוד ומוצרי **גומי ופלסטיק** עלה בכ-6% לכ-2.3 מיליארד דולר, יצוא **תזקיית הנפט** גדל בשיעור חד של כ-50% והסתכם לכ-1.3 מיליארד דולר, יצוא **ציוד חשמלי**, (כולל בין השאר יצוא ציוד ומערכות בתחום האנרגיה החלופית, חשמל, ואלקטרוניקה), נותר ללא שינוי ברמה של כ-1.1 מיליארד דולר ויצוא **מזון ומשקאות** הסתכם השנה בכ-1.1 מיליארד דולר – עלייה של כ-10% לעומת היקפו אשתקד.

קצב גידול היצוא | רבעוני, בחלוקה לענפים דומיננטיים ויתר הענפים

נתונים מקוריים. שיעורי שינוי רבעוני לעומת מקביל אשתקד

(*) Q4.2018 – אומדני היחידה הכלכלית. עיבוד וניתוח: היחידה הכלכלית, מכון היצוא.

יצוא ההיי-טק | ניתוח ע"פ ענפי התעשייה והשירותים

על פי אומדני היחידה הכלכלית עולה כי בשנת 2018 עלה יצוא ההיי-טק מישראל (תעשייה ושירותים) בשיעור כולל של כ-9% להיקף של כ-51 מיליארד דולר והוא מהווה כיום על פי האומדנים כ-46% מסך היצוא הישראלי הכולל.

בהתאם למגמה המובהקת בשנים האחרונות, גם בסיכום 2018 ניתן להצביע על המשך המגמה על פיה יצוא שירותי ההיי-טק ממשיך לצמוח בקצב מואץ ולהוות גורם מהותי בצמיחת יצוא ההיי-טק בפרט וביצוא מישראל בכלל.

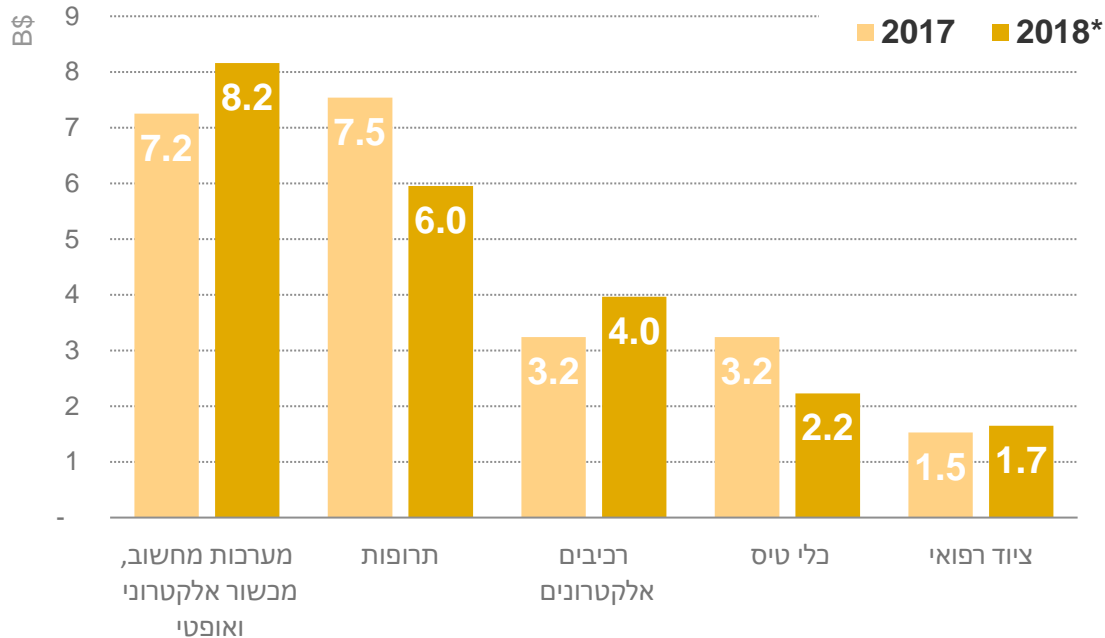
יצוא השירותים בסקטור ההיי-טק כולל בעיקר יצוא שירותי מחשוב ותמיכה (טכנולוגיות מידע, אינטגרציית מערכות, מיקור חוץ וכד'), מכירת תוכנות, מכירת רישיונות לשימוש בתוכנות, מכירת פטנטים וידע, מכירת ידע ושירותים של חברות הזנק ושירותי מו"פ לחברות גלובליות.

על פי אומדני היחידה הכלכלית, סך יצוא שירותי ההיי-טק בשנת 2018 הסתכם בכ-29.5 מיליארד דולר, עלייה חדה של כ-20% בהשוואה להיקפו הכולל בשנת 2017. בתוך כך, סך יצוא שירותי מחשוב ותוכנה, הכולל גם את שירותי המו"פ לחברות הבינ"ל הפועלות בישראל, גדל בשיעור חד של כ-20% והסתכם בכ-18 מיליארד דולר.

מנגד, יצוא ההיי-טק התעשייתי (ציוד ומוצרים של תעשיית ההיי-טק), רשם בשנת 2018 ירידה בשיעור של כ-4% לעומת היקפו אשתקד (הסתכם בכ-22 מיליארד דולר). השפעה מהותית הייתה לירידות החדות שנרשמו ביצוא התרופות (ירידה של כ-20%) וביצוא כלי הטיס (ירידה של כ-30%). מנגד נרשמו עליות ביצוא הרכיבים האלקטרוניים (עלייה של כ-20%), ביצוא המכשור הרפואי (כ-8% גידול) וביצוא ציוד מחשוב, מכשור אלקטרוני ואופטי (גידול של כ-13%).

יצוא ענפי ההיי-טק התעשייתי | 2018 לעומת 2017

נתונים מקוריים, במיליארדי דולרים

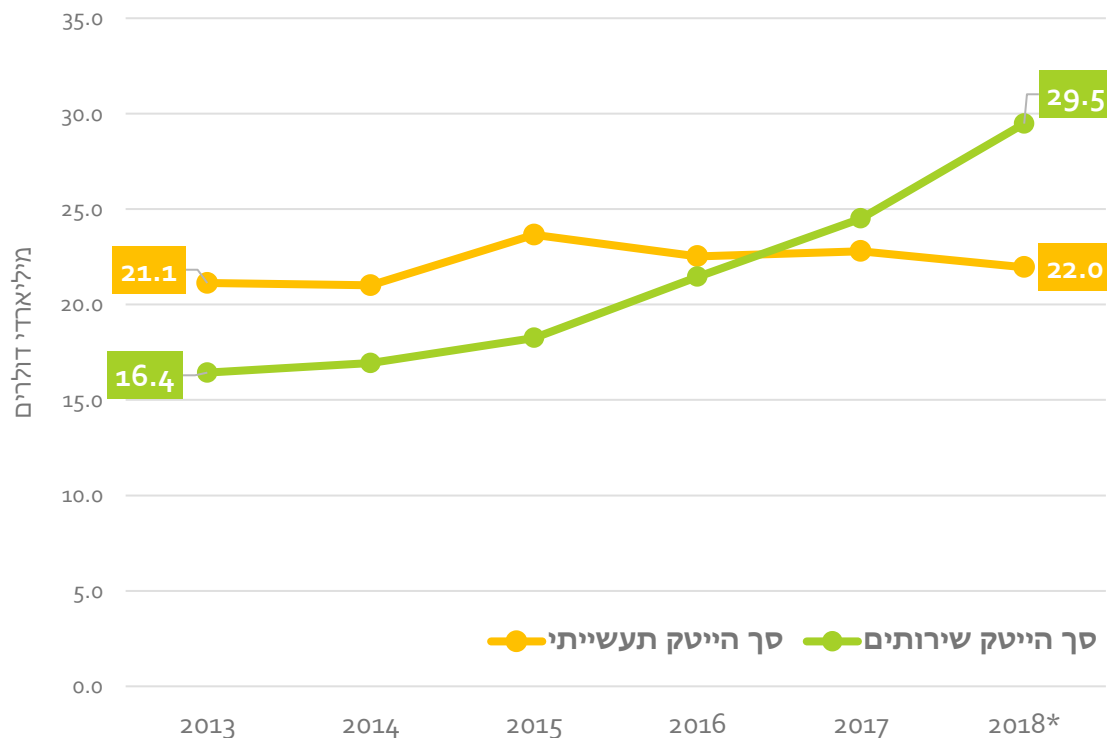

(*) 2018 – אומדני היחידה הכלכלית. עיבוד וניתוח: היחידה הכלכלית, מכון היצוא.

בשנת 2017 הסתכם סך יצוא שירותי ההיי-טק מישראל בכ-24.5 מיליארד דולר (51.8% מסך יצוא ההיי-טק), זאת לעומת 22.8 מיליארד דולר יצוא בהיי-טק התעשייתי (48.2%) - **בכ עלה לראשונה היקף יצוא השירותים של סקטור ההיי-טק על היקף היצוא בתעשייה**. כאמור, **המגמות אשר אפיינו את יצוא סקטור ההיי-טק בשנת 2017 נמשכו גם השנה**: ב-2018 הסתכם יצוא שירותי ההיי-טק בכ-29.5 מיליארד דולר (כ-57% מסך יצוא ההיי-טק), לעומת כ-22 מיליארד דולר (כ-43%).

סך הכנסות היצוא משירותי ההיי-טק גדלו באופן חד בשנים האחרונות, לעומת זאת יצוא ההיי-טק התעשייתי מתאפיין בשנים אלו במגמת דשדוש מתמשכת. **החל משנת 2013 יצוא השירותים בהיי-טק כמעט והוכפל והשלים עלייה מצרפית חדה של כ-80% ושיעור גידול ממוצע של יותר מ-12% בשנה**. לעומת זאת יצוא ציוד ומוצרי ההיי-טק מישראל גדל בחמש השנים האחרונות בשיעור מצרפי כולל של כ-4% בלבד – קצב גידול שנתי ממוצע של פחות מ-1%.

מגמות ביצוא היי-טק מישראל | תעשייה מול שירותים

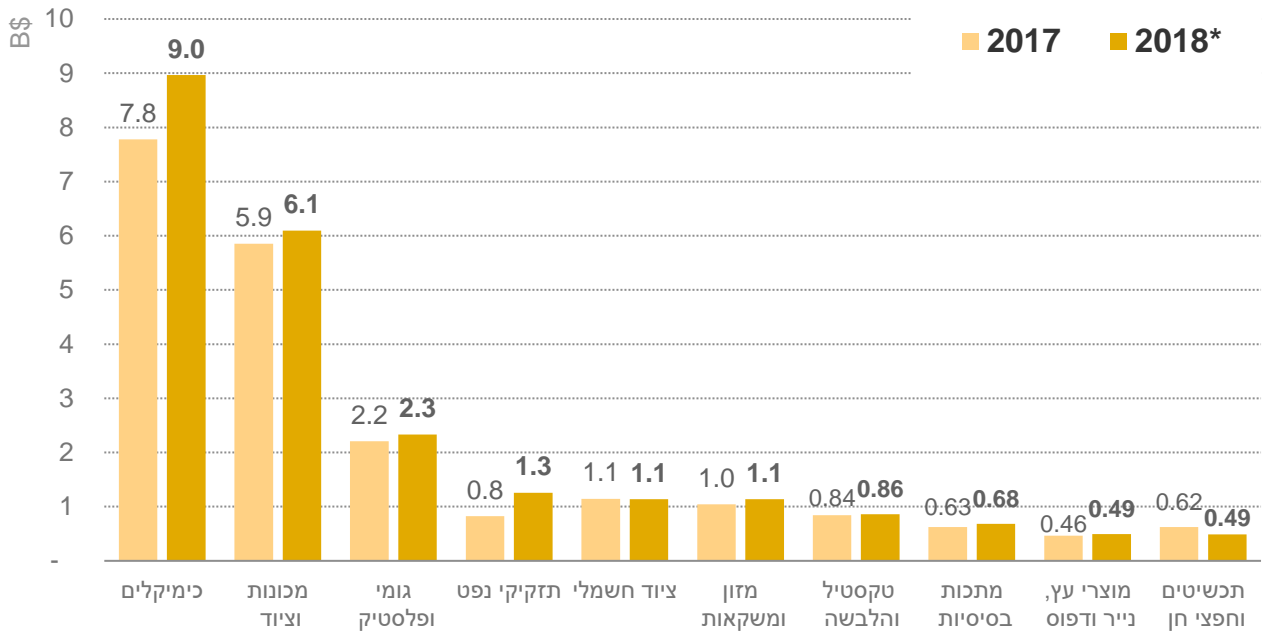
(*) 2018 – אומדני היחידה הכלכלית. עיבוד וניתוח: היחידה הכלכלית, מכון היצוא.

היצוא ביתר ענפי התעשייה

הייצוא ביתר ענפי התעשייה התאפיין במגמה כללית חיובית אשר אפיינה את רוב ענפי היצוא. מבין ענפי התעשייה העיקריים רשם כאמור יצוא הכימיקלים גידול דו-ספרתי יפה של כ-15% (להיקף כולל של כ-9 מיליארד דולר). עליות בולטות נוספות התקבלו ביצוא **מכונות וציוד** (כ-4% גידול לכ-6 מיליארד דולר), ביצוא **גומי ופולסטיק** (עלה בכ-6% לכ-2.3 מיליארד דולר), ביצוא **תזקיית הנפט** (גדל בשיעור חד של כ-50%, לכ-1.3 מיליארד דולר), ביצוא **מזון ומשקאות** (עלה בכ-10% לכ-1.1 מיליארד דולר), ביצוא **טקסטיל והלבשה** (עלה בכ-2% לכ-860 מיליון דולר), ביצוא **המתכות** (עלה בכ-9% לכ-680 מיליון דולר) וביצוא **מוצרי עץ, נייר ודפוס** (עלה בכ-6% לכ-490 מיליון דולר).

היצוא ביתר ענפי התעשייה | 2018 לעומת 2017

נתונים מקוריים, במיליארדי דולרים

(*) 2018 – אומדני היחידה הכלכלית. עיבוד וניתוח: היחידה הכלכלית, מכון היצוא.

היצוא ביתר ענפי השירותים

היצוא ביתר ענפי השירותים התאפיין גם הוא במגמה חיובית. על פי אומדני היחידה הכלכלית, היצוא בענפי השירותים, ללא ענפי ההיי-טק, צמח השנה בכ-7% והסתכם בכ-21.5 מיליארד דולר. מגמת ההתאוששות של **יצוא שירותי התיירות** מתחזקת ונמשכת זו השנה השנייה ברציפות. במהלך 2018 רשם יצוא התיירות גידול של כ-5% להיקף כולל של למעלה מ-7 מיליארד דולר. גם **יצוא שירותי התחבורה** רשם בסיכום השנה עלייה שנייה ברציפות (גידול של כ-15% להיקף של כ-4.5 מיליארד דולר), זאת בהתאם למגמת השיפור בצמיחת הסחר העולמי ולאחר 4 שנים רצופות של ירידות.

היצוא ע"פ אזורי סחר | (סחורות ללא יהלומים וללא יצוא לרש"פ והתאמות סחר)

ניתוח מגמות היצוא על פי אזורי סחר מעיד על התאוששות וגידול בהיקף הסחורות המיוצאות מישראל למדינות אסיה ואמריקה הלטינית. לעומת זאת היצוא לארה"ב רשם ירידה קלה והיצוא למדינות סב-סהרה אפריקה מוסיף לרדת. היצוא לאיחוד האירופי, אזור הסחר הגדול ביותר, שמר על יציבות במהלך 2018.

יש לזכור כי התפתחות היצוא לפי אזורים גיאוגרפיים קשורה קשר הדוק להתפתחות היצוא ברמה הענפית. כך, למשל, המגמה החיובית שנרשמה השנה ביצוא הכימיקלים והרכיבים האלקטרוניים דחפה באופן משמעותי את העליות ביצוא לאזורי הביקוש ובמיוחד למדינות אסיה ואמל"ט. במקביל הירידה החדה ביצוא התרופות מישראל השפיעה לשלילה על היצוא למדינות האיחוד ולארה"ב.

אסיה

כפי שצפינו בדו"ח סיכום המגמות המוקדם לשנת 2017⁴, היצוא לאסיה רשם בסיכום 2018 התאוששות מרשימה עם גידול חד בשיעור של כ-20% להיקף של כ-10 מיליארד דולר. בדומה למגמות השנה המקבילה אשתקד, הושפע היצוא לאסיה באופן מהותי מהשינוי החד שהתקבל ביצוא הרכיבים האלקטרוניים. יצוא הרכיבים הינו חלק משמעותי ביצוא ליבשת אסיה ומהווה כרבע מסך הסחורות המיוצאות לאזור זה.

מבין מדינות אסיה, השפעה בולטת הייתה באופן טבעי לשינוי החד בהיקפי היצוא לסין – המהווה מסורתית יעד היצוא הגדול ביותר של ישראל ליבשת והחל משנה זו מהווה גם יעד היצוא השני בגודלו בעולם לסחורות המיוצאות מישראל. בשנת 2018 גדל היצוא לסין בשיעור חד של כ-50% וטיפס להיקף שיא של כ-4.7 מיליארד דולר.

⁴ "יחד עם הגידול הצפוי ביצוא הרכיבים ב-2018, צפוי גם היצוא לאסיה להתאושש בהתאם". התפתחויות ומגמות ביצוא הישראלי - דוח סיכום מוקדם לשנת 2017' היחידה הכלכלית, מכון היצוא.

מכון היצוא

עלויות בולטות נוספות התקבלו גם ביצוא **להודו** (עלייה של כ-20% להיקף של כ-1.1 מיליארד דולר), ביצוא **ליפן** (עלייה של כ-45% להיקף יצוא דומה) וביצוא **לקוריאה הדרומית** (עלייה של כ-15% להיקף של כמיליארד דולר).

האיחוד האירופי

היצוא לאיחוד האירופי שמר השנה על רמה דומה לזו שנרשמה בשנת 2017. נזכיר כי אשתקד עלה היצוא למדינות האיחוד בשיעור כולל של כ-20% להיקף של כ-16 מיליארד דולר. הירידה החדה שנרשמה ביצוא התרופות, ענף יצוא דומיננטי המהווה כרבע מסך הסחורות המיוצאות לאיחוד, השפיעה רבות על היצוא לאזור זה. השפעה שלילית נוספת הייתה גם ליצוא כלי הטיס. השפעות שליליות אלו קוזזו על ידי העלייה החדה ביצוא מוצרי הכימיקלים, הטלקום, הציוד הרפואי והתוצרת החקלאית.

מבין המדינות הבולטות ניתן לציין את היצוא **לבריטניה** – יעד היצוא הגדול ביותר באירופה - אשר ירד בשיעור של כ-13% השנה, בהשפעת הירידה ביצוא התרופות. ירידות נרשמו גם ביצוא **להולנד**, **צרפת ובלגיה** כאשר מנגד התקבלו עליות ביצוא **לאיטליה**, **ספרד וקפריסין** - בעיקר בהשפעת הגידול ביצוא הכימיקלים ותזקיקי הנפט.

ארה"ב

היצוא לארה"ב הסתכם ב-2018 בכ-11 מיליארד, ירידה קלה בהשוואה להיקפו אשתקד. ירידה זו מוסברת ברובה על ידי הקיטון החד והמתמשך ביצוא התרופות, כאשר עלייה חדה ביצוא הכימיקלים תרמה לקיזוז ההשפעה השלילית. חשוב לציין כי נתונים אלו מתייחסים ליצוא הסחורות בלבד (ללא יהלומים) - אם כוללים בחישוב גם את יצוא השירותים, עולה משמעותית חלקה של ארה"ב ביצוא של ישראל.

אמריקה הלטינית

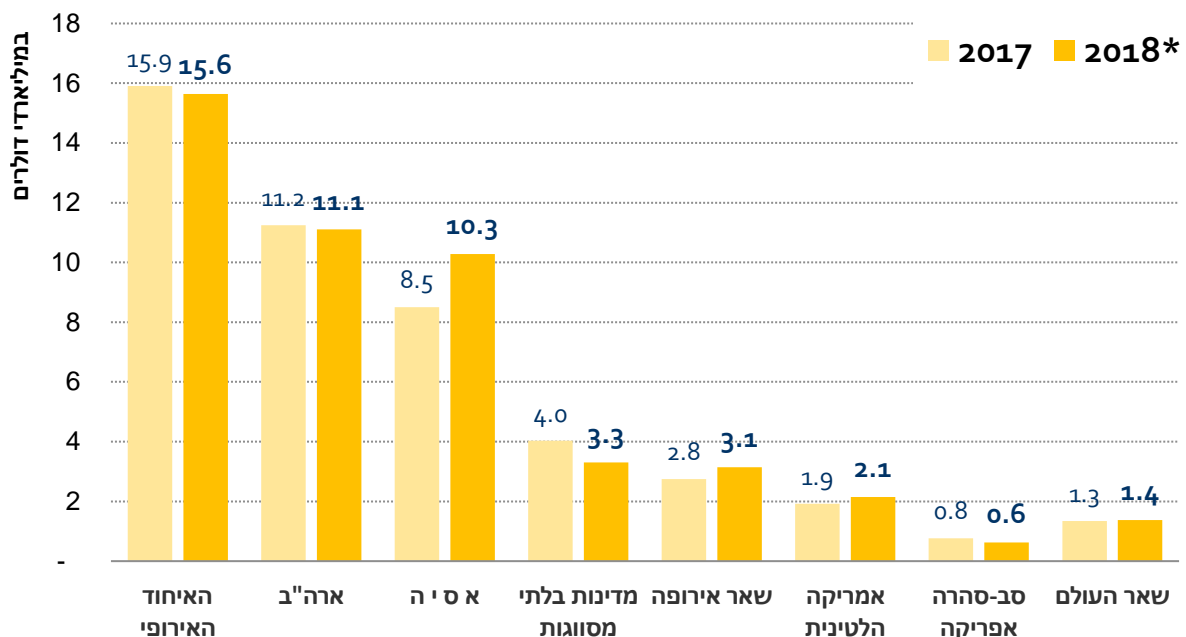
היצוא למדינות אמריקה הלטינית, הסתכם בשנת 2018 בכ- 2.1 מיליארד דולר, עלייה בשיעור של כ-10% לעומת היקפו בשנה המקבילה אשתקד. העלייה ביצוא התקבלה בעיקר בזכות הגידול החד ביצוא לברזיל (גידול של כ-25% להיקף של כ-1.1 מיליארד דולר), זאת בהשפעת העליות ביצוא הכימיקלים והמינרלים למדינה.

סב-סהרה אפריקה

היצוא למדינות סב-סהרה אפריקה רשם ירידה בשיעור של כ-15% להיקף של כ-630 מיליון דולר. הירידה נובעת בעיקר מקיטון חד שחל השנה ביצוא לדרום אפריקה, כאשר מנגד היצוא לניגריה תרם לקיזוז ההשפעה השלילית בזכות עלייה דו-ספרתית שנרשמה, בעיקר בזכות הגידול בהיקף יצוא הכימיקלים ותזקי הנפט.

היצוא ע"פ אזורי סחר | 2018 לעומת 2017

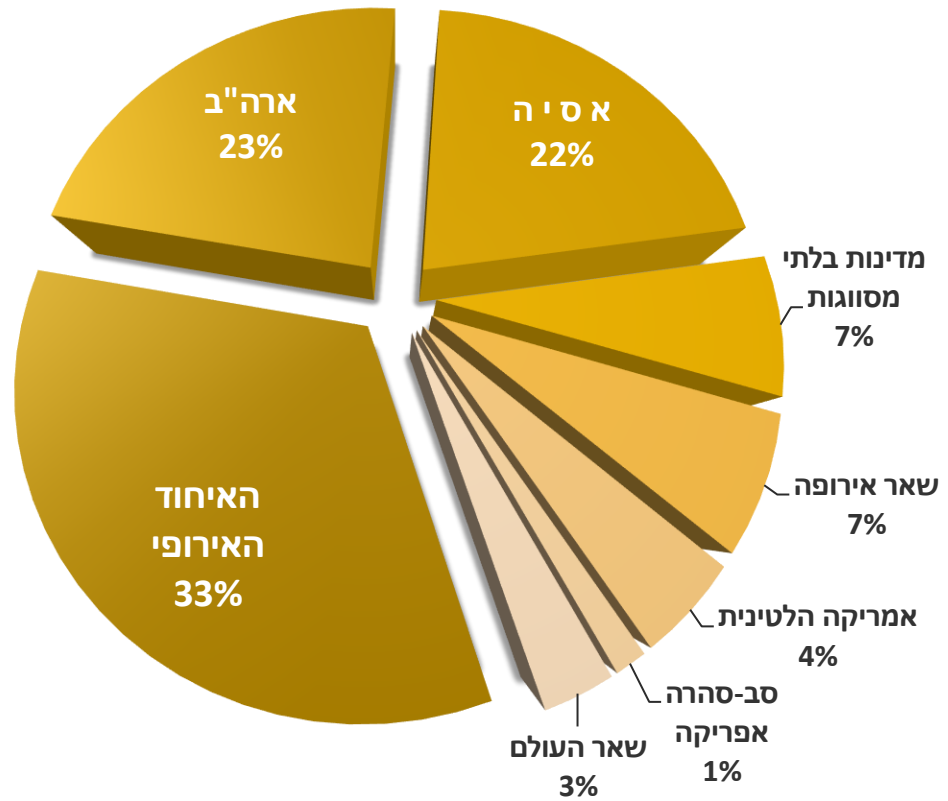
נתונים מקוריים, במיליארדי דולרים

(*) 2018 – אומדני היחידה הכלכלית. עיבוד וניתוח: היחידה הכלכלית, מכון היצוא.

התפלגות היצוא ע"פ אזורי סחר | 2018

נתונים מקוריים, במיליארדי דולרים

(*) 2018 – אומדני היחידה הכלכלית. עיבוד וניתוח: היחידה הכלכלית, מכון היצוא.

לפרטים נוספים:

איתי זהוראי, מנהל היחידה הכלכלית, מכון היצוא הישראלי

טל': 03-5142820, דוא"ל: itaiz@export.gov.il

שאולי כצנלסון, סמנכ"ל כלכלה ושירותים מקצועיים, מכון היצוא הישראלי

טל': 03-5142961, דוא"ל: shauli@export.gov.il

ISRAEL EXPORT INSTITUTE
